

بررسی تاثیر مولفه های اخلاق حرفه ای معلم بر تقویت خلاقیت دانش آموزان

مریم سادات میرشفیعی

دانشجوی کارشناسی رشته الهیات، دانشگاه فرهنگیان، اصفهان، ایران.

چکیده

اخلاق حرفه ای به منزله شاخه ای از دانش اخلاق به بررسی تکالیف اخلاقی در یک حرفه و مسائل اخلاقی آن می پردازد. اخلاق حرفه ای در آموزش و پرورش یکی از مؤلفه های مهم در ارتقای کیفیت آموزش خواهد بود. معلمان، نقطه آغاز هرتحول پرورشی و آموزشی هستند؛ ایجاد تحول در جامعه جز از طریق معلمانی متعهد و بااخلاق ممکن نخواهد بود. پژوهش حاضر با هدف بررسی تاثیر مولفه های اخلاق حرفه ای معلم بر تقویت خلاقیت دانش آموزان، با روش کیفی- تحلیلی انجام شده است بدین صورت که از بین ۴۲ سند بررسی شده، ۳۱ سند تا زمان رسیدن به اشباع نظری مورد تحلیل قرار گرفت. یافته ها نشان داد اخلاق حرفه ای معلم در کلاس و محیط آموزشی تاثیراتی حتمی و قطعی بر مربیان خواهد گذاشت. این تاثیرات می توانند جنبه های متعددی از شخصیت و ابعاد وجودی دانش آموزان را فراگیرند. یکی از این عوامل متاثر، خلاقیت است. معلم حرفه ای، صاحبان حرفه ای مشاغل آینده را می سازد. شاید آنها در مشاغل خود فوق العاده عمل کنند اما هرگز نمی توانند این چرخه اخلاق مداری حرفه ای را برای نسل بعد از خودشان به حرکت درآورند مگر افرادی از آنان که معلم شوند! تاثیر اخلاق حرفه ای معلم بر دانش آموزان وسعتی به چشم انداز بسیاری موفقیت های آینده آنها دارد.

واژگان کلیدی: اخلاق حرفه ای، اخلاق حرفه ای معلم، خلاقیت، تفکر خلاق

Abstract:

Addiction means depending on something, so that if it is not available, it disrupts the life of the addicted person. There are many types of addiction, one of which is addiction to addictive substances. According to the classification of the World Health Organization, addictive substances are divided into three categories: stimulants, hallucinogens, and narcotics based on the effects they have on the body and mind. In general, addictive substances among the general public include drugs, cigarettes, hookah, and alcoholic beverages, which the researcher, with the help of narrative research and interviews with a number of teachers, academic advisors, and twelfth grade male students of schools in the Haft district of Mashhad in the first half of the year The academic year ۱۴۰۰-۱۴۰۱ investigated the causes and reasons for the tendency of twelfth grade male students to use addictive substances. The researcher is searching to find the causes from the words of the teenagers themselves and the teachers and academic advisors who have the most contact with them, and has specialized in studying and examining male students, which in his sample is not found in any of the researches in the background section of the research. not found The findings of the research after conducting the interviews show that the family is a mirror of the adolescent's behavior and if the family atmosphere is not suitable and the existence of addiction grounds, it is a reason for the tendency to addiction. Due to the lack of supervision, the relationships between friends and classmates can lead to addiction, on the other hand, teachers and school staff have a preventive role. There is a weak positive correlation between entrance exams and addiction, while there is a negative correlation between addiction and the level of religious beliefs. The media is also good and bad, and depending on where they draw the line from, it can be a factor for addiction. Virtual education during the coronavirus crisis cannot be considered as a direct factor in the tendency towards addictive substances, unless it is considered as a media, although this factor has caused an increase in the statistics of another type of addiction, i.e. Internet addiction, in addition to the factors mentioned, factors such as skill Saying no, economic poverty, education level of families, media literacy, lack of healthy entertainment, toxic atmosphere of the society, cheapness and easy and quick access to all kinds of drugs were mentioned as factors involved in this phenomenon along with the above seven factors.

مقدمه :

خلاقیت همان تمایل و ذوق به "ایجاد" است که در همه سنین به طور بالقوه وجود دارد؛ به عبارت دیگر خلاقیت ظرفیت دیدن روابط جدید و پدید آوردن اندیشه های غیرمعمول و فاصله گرفتن از الگوهای سنتی تفکر می باشد. تفکر خلاق، ترکیبی از قدرت ابتکار و انعطاف پذیری است که یادگیرنده را قادر می سازد به نتایج متفاوت و مولد بیندیشد.(رشیدی و شهرآرای، ۱۳۸۷) خلاقیت تأثیر معنی داری بر کاهش اضطراب و افسردگی، افزایش سازگاری بهتر، افزایش خودکارآمدی، افزایش رشد شخصی دارد. ایجاد و تقویت خلاقیت در قالب مؤلفه های فرا شناختی، شخصیتی، انگیزشی می تواند تأثیر

زیادی بر ارتقاء سلامت روان، خودکارآمدی و روش کنار آمدن با فشار روانی داشته باشد. همچنین خلاقیت در درمان اختلالات روانی نیز بکار می رود. امروزه روش های بهبود خلاقیت، از جمله تکنیک هایی است که در جهت افزایش سلامت روان جامعه به کار برده می شود. (فولادی و شهیدی، ۱۳۹۴) خلاقیت یکی از مهم ترین و اساسی ترین ویژگی های انسان است که تقریباً همه ابعاد زندگی او را تحت تاثیر خود قرار می دهد. تمدن انسان محصول خلاقیت است و در این خصوص خلاقیت نقش تکوینی و تکاملی دارد. خلاقیت موتور حرکت و عامل رشد و تکامل تمدن است. امروزه دانش آموزان باید مهارت های تفکر انتقادی و خلاق خود را به منظور تصمیم گیری مناسب و حل مسائل پیچیده جامعه بهبود بخشند. آنان باید مهارت های پژوهش، حل مسئله و روحیه جستجو را در خود افزایش دهند. روشن است که برای دستیابی به این هدف ها، مسئولیتی سنگین بر دوش مراکز آموزش، به ویژه آموزش و پرورش قرار می گیرد. (دایکین و همکاران، ۲۰۰۷)

خلاقیت در ضمیر همه ما نهفته و در نحوه زندگی همه ما تاثیر می گذارد زیرا بعضی از انسان ها در یک زمینه دارای خلاقیت بیشتر و برخی در زمینه ای دیگر می باشند. تورنس می نویسد: «طی پانزده سال تجربه در مطالعه و آموزش تفکر خلاق، شواهدی دیده ام که نشان می دهد خلاقیت را می توان آموزش داد.» (شاهورانی و همکاران، ۱۳۹۴) هوش و خلاقیت دو عامل فکری جداگانه هستند. خلاقیت می تواند توسط معلمان در دانش آموزان رشد داد شود و یا سرکوب شود، هر چقدر علم و دانش در جامعه رشد کند، جامعه هم پیشرفت می کند، ولی فقط علم به خودی خود نمی تواند بسیاری از نیازهای آینده جامعه را برطرف کند، در کنار پیشرفت علم و دانش نیروی قدرتمند خلاقیت است که می تواند مشکلات و مسائل را از سر راه بردارد. کارشناسان روانشناسی و آموزش معتقدند: مهارت های خلاقیت جزئی از مهارت های روانشناختی است که برای موفقیت در مدرسه و نیروی کار آینده لازم است. (شریفی و همکاران، ۱۴۰۲)

معلمان به عنوان یکی از بهترین عوامل رشد یا تخریب خلاقیت دانش آموزان از جایگاهی ویژه در نظام آموزشی برخوردارند. به همین جهت، نقش معلم مورد توجه محققان قرار گرفته است. اغلب این تحقیقات در محور تاثیر ویژگی های شخصیتی معلم در خلاقیت دانش آموزان بوده است. (حسینی، ۱۳۸۶) اخلاق برآیند و بازتاب شخصیت درونی و فضائل خلقی نهاده شده در باطن انسان است. اخلاق به معنای خلق و خو، رفتاری عادی شده است که درباره حسن، قبح، خوبی و بدی رفتار بحث می کند. (قنبرپور و همکاران، ۱۳۹۸) اخلاق حرفه ای به منزله شاخه ای از دانش اخلاق به بررسی تکالیف اخلاقی در یک حرفه و مسائل اخلاقی آن می پردازد. اخلاق حرفه ای عبارت است از مجموعه ای از قوانین اخلاقی که در وهله اول، از ماهیت حرفه یا شغل به دست آمده است. (نصرتی هشی و همکاران، ۱۴۰۰)

یکی از عوامل مهمی که باعث استمرار و بقای حرفه در هر زمینه می گردد، تأکید بر حرفه گرایی است. یکی از اقسام اخلاق حرفه ای، اخلاق تعلیم و تربیت یا معلمی است. تعلیم و تربیت امری دشوار، پُرثمر و در عین حال خطیر است که در آن، معلمان، نقطه آغاز هرتحول پرورشی و آموزشی هستند؛ به طوری که، ایجاد تحول در جامعه در عصری که با آن مواجه هستیم جز از طریق معلمانی متعهد و با اخلاق ممکن نخواهد بود. (ملکی انور، ۱۴۰۱) اخلاق حرفه ای بر مبانی اخلاق استوار می باشد و تعیین کننده رفتارهایی است که در قالب اصول و قواعد اخلاقی بیان می شوند. اصول و قواعد اخلاقی مانند چراغی مسیر و محدوده کار و وظایف صاحبان حرفه را روشن می کنند و راهنمای آنها در پیمودن این مسیر می باشند. صاحبان حرفه همواره در یک محیط انسانی کار می کنند و با انسان های آن محیط روابط متقابل دارند. لذا، لازم است برای حفظ این روابط بکوشند و راهکارهای مناسب را در پیش بگیرند. تعامل صحیح و مناسب صاحبان حرفه با انسان هایی که با آنها سروکار دارند، نیازمند پیروی از آن دسته اصول اخلاقی است که رابطه متقابل آنها را بدون هیچ

قید و شرطی و به صورت صحیح تنظیم و هدایت می کند. (صفایی مقدم و همکاران، ۱۳۹۵) حتی با نگاه سود انگارانه نیز میتوان گفت توجه به ارزش های انسانی و اخلاق حرفه ای، با فراهم آوردن بهبود روابط، ارتقای تفاهم و کاهش تعارض، افزایش تعهد و مسئولیت پذیری بیشتر کارکنان و کاهش هزینه های ناشی از کنترل، منافع بی شماری دارد. (مومنی، ۱۳۹۳)

حرفه ای شدن در تدریس، فرآیندی مادام العمر است که در آن، معلمان باید توانمندی هایی را کسب کنند؛ سطح حرفه ای خود را ارتقا دهند؛ به بالاترین استانداردها دست یابند و در نهایت به تعالی برسند. (خدامرادی و مقصودی، ۱۳۹۸) معلم به عنوان حامل معنویت، فرهنگ، آموزش، مسئولیت و عدالت بالا شناخته می شود. ویژگی های اخلاقی معلم نشان دهنده تعهد حرفه ای به اجرای دقیق هنجارهای اخلاقی در روابط متقابل با دانش آموزان است که اساس حرفه ای بودن او است. حرفه ای بودن واقعی همیشه با معیارهای نگرش اخلاقی به حرفه، جهت گیری ها و انگیزه های فرهنگی و ارزشی تعریف می شود که به فرد امکان می دهد به کیفیت کاری مورد نیاز و موفقیت کامل در حرفه خود دست یابد. از این حیث، معلم با نشان دادن مهارت های حرفه ای و خلاقیت فردی مطابق با استانداردهای حرفه، الگوی دانش آموزان می شود و خودآموزی اخلاقی آنها را ارتقا می دهد. (بلینوا و همکاران، ۲۰۱۷) هدف اصلی این پژوهش بررسی این نکته است که مولفه های اخلاق حرفه ای معلم به چه میزان و با چه کیفیتی بر رشد و تقویت مهارت های خلاقیت دانش آموزان تاثیر میگذارد؟ همچنین پاسخ به این پرسش که این تاثیر و تاثیر فقط در کلاس درس قابل مشاهده است و ثمرات آن فقط در محدوده محیط آموزشی قابل بهره برداری است؟ یا چشم اندازی به وسعت موفقیت های آینده دانش آموزان دارد؟

پیشینه پژوهش

شرپا (۲۰۱۸) در پژوهشی با عنوان "اهمیت اخلاق حرفه ای برای معلمان" به این نتایج رسید که: در این دنیای رقابتی، شاهد تغییرات متنوعی در نظام آموزشی هستیم. از آنجایی که تغییر در اهداف و مقاصد اجتناب ناپذیر است، آموزش و پرورش با توجه به نیاز، علایق و نیازهای فراگیران، جامعه و ملت در حال تغییر است. مفهوم معلم و تدریس نیز روز به روز تغییر می کند. یک معلم در این دوران معاصر وظایف و مسئولیت های زیادی دارد. جدا از داشتن مدارک علمی و حرفه ای خوب، آنها همچنین باید دانش اخلاق حرفه ای را داشته باشند. اخلاق حرفه ای مانند یک راهنما است که معلم را برای ارائه آموزش با کیفیت یاری می کند. دانش آموزان همچنین به معلمان کمک می کند تا حرفه خود را به عنوان معلم درک کنند.

فیض و اللهی (۱۴۰۰) در پژوهشی با عنوان "پیشینه شناسی اخلاق حرفه ای معلم در آموزش" به این نتایج دست یافتند که: رفتار معلمی به عنوان یک رفتار حرفه ای شناخته می شود که با توجه به اهمیت آن در تربیت نیروی انسانی آینده یک مملکت، بدون ملاحظات اخلاقی قابل تصور نیست. اخلاق تدریس تأثیر بسزایی در کشورها دارد و نهاد آموزشی را نیز تعیین خواهد کرد. اخلاق تدریس بر ایجاد رفتارها و نگرش هایی متمرکز است که می تواند ضمن کمک به بهبود کیفیت آموزش، مهارت های معلم را نیز راهنمایی کند. این اخلاق آموزشی راهنمای معلمان در انجام وظایف خود است. گرچه هیچ گونه راه حل جادویی در زمینه اخلاقی وجود ندارد، احساس می کنیم بازبینی ساختار درونی می تواند به بافت های اجتماعی، جانی تازه بدمد که در کل جانی تازه به پیکر جامعه می بخشد.

رضایی و سلیمانی (۱۴۰۱) در پژوهشی با عنوان "واکاوی روایت ها و تجارب زیسته دوران تحصیلی یک دانشجومعلم به عنوان عامل تاثیرگذار بر اخلاق حرفه ای معلمان" به این نتایج دست یافتند که: مولفه های مهارت های شغلی شامل

زیرمجموعه های آراستگی ظاهری، مشوق های تحصیلی، خصوصیات اخلاقی معلم، وظیفه معلم، روش تدریس، دیدگاه معلم و ارزشیابی می شود. خصوصیات اخلاقی مرتبط با آموزش و یادگیری به این امر کمک می کند که شان دانش آموزان در برخورداری از بهترین آموزش ها و شان یادگیری از یک طرف و جایگاه علم و علم آموزی از طرف دیگر رعایت شود. احمدی و همکاران (۱۴۰۰) در پژوهشی با عنوان "ارائه مدل ساختاری تاثیر اخلاق حرفه ای و سرسختی شغلی بر تدریس خلاق معلمان" به این نتایج رسیدند که: تفکر خلاق فراگیران در نتیجه روش تدریس معلم و تمرین های خلاقیت در کلاس درسی افزایش می یابد. برنامه آموزشی در رابطه با خلاقیت سبب ارتقای خلاقیت و مؤلفه های شناختی آن در دانش آموزان می شود. فراگیران نقش معلمان خلاق را در ایجاد خلاقیت در نظام آموزشی مؤثر می دانند. لذا ضروری است که معلمان داشتن طرز فکری خلاقانه را در کلاس های درس مورد تشویق قرار دهند.

گیلفورد (۱۹۶۷) در پژوهشی با عنوان "خلاقیت: دیروز، امروز و فردا" به این نتایج رسید که: علم قرن نوزدهم خلاقیت را نادیده گرفت و رویکرد محدود قرن بیستم (تا سال ۱۹۵۰) تا حد زیادی حکایتی بود. خلاقیت شامل بسیاری از توانایی های گسسته است که اغلب با یکدیگر همبستگی چندانی ندارند و خلاقیت و ضریب هوشی به طور قابل ملاحظه ای فقط در سطوح IQ پایین تر همبستگی دارند. کارهای زیادی در زمینه ایجاد معیارهای ارزشیابی برای تولید علمی خلاقانه و آموزش و یادگیری خلاقیت انجام شده است. پیامدهای اجتماعی رهاسازی توانایی های خلاقانه به طور بالقوه بسیار زیاد است.

البرزی (۱۳۹۳) در پژوهشی با عنوان "بررسی رابطه ی نگرش به خلاقیت و خلاقیت اجتماعی در کودکان با واسطه گری هسته کنترل" به این نتایج دست یافت که: هرچه کودکان نگرش های خلاقانه مثبت تری داشته باشند، هسته کنترل درونی تری دارند و در بیشتر امور به توانمندی خود برای تسلط بر موقعیت ها اعتقاد دارند و در نتیجه خلاقیت اجتماعی بیشتری نیز نشان می دهند. فردی که خود پنداری بالا دارد، تصمیمات قاطع می گیرد، اعتماد و اطمینان بالایی نسبت به خود دارد و باورهای مثبتی نسبت به شایستگی هایش دارد، تمامی این ویژگی های به معنای هسته کنترل درونی در فرد می باشد. در پژوهش های بسیاری خود پنداری مثبت و هسته کنترل درونی از شاخص های افراد خلاق شناخته شده است. این افراد ریسک پذیرند، تحمل موقعیت های مبهم را دارند، خود کنترلی بالایی دارند و نقش عوامل محیطی را بر اعمال خود به حداقل رسانده اند.

افضلی و اسماعیلی (۱۳۹۵) در پژوهشی با عنوان "اثر بخشی آموزش خلاقیت بر خلاقیت و عزت نفس دانش آموزان دختر مقطع ابتدایی" به این نتایج رسیدند که: حمایت از خودمختاری و استقلال دانش آموز، از طریق ارائه چالش ها و انتخاب ها، به حساب آوردن علایق و ترجیحات دانش آموزان، تحریک کنجکاوی و شناخت علایق دانش آموزان باعث افزایش انگیزش درونی و پرورش منابع ایجاد کننده خلاقیت می گردد. بدون شک برنامه های آموزش خلاقیت می تواند در ارتقای مولفه های آموزشی موثر عمل کرده و امکان افزایش ظرفیت ذهن و شخصیت را می افزایند.

روش

تحقیق حاضر از لحاظ هدف، از نوع تحقیقات کاربردی و از لحاظ روش تحقیق، کیفی تحلیلی می باشد. بدین صورت که از بین ۴۲ سند بررسی شده، ۳۱ سند تا زمان رسیدن به اشباع نظری مورد تحلیل قرار گرفت. در فرآیند پژوهش، با بررسی اسناد و مدارک از جمله مقالات اخلاق حرفه ای معلم و خلاقیت و ویژگی های آن، تحلیل هایی انجام شد که یافته های زیر به دست آمد.

یافته ها و نتایج

اخلاق حرفه ای در آموزش و پرورش یکی از مؤلفه های مهم در ارتقای کیفیت آموزش خواهد بود. اگر در آموزش و پرورش، اخلاق فردی "morality" و اجتماعی "ethics" مدنظر باشد، برونداد آن افراد و جامعه ای اخلاق مدار خواهد بود. مارتین لوتر کینگ آموزش بدون اخلاق را به "کشتی بدون قطب نما" تشبیه کرده است. شاید یکی از مهم ترین دلایل اهمیت پرداختن به موضوع اخلاق حرفه ای این باشد که هر فعالیتی از سوی جامعه بشری بدون در نظر گرفتن اخلاق، راه به سمت نابودی و رذائل اخلاقی خواهد برد. از آنجاکه آموزش و پرورش، نهاد رسمی متولی تربیت انسان آینده است، تأکید بر اخلاق و اخلاق مداری جزء جدایی ناپذیر فعالیت های حرفه ای اوست و غافل ماندن از آن پیامدهای جبران ناپذیری برای یک نسل برجا خواهد گذاشت.

اخلاق حرفه ای آموزش را از دو بعد استانداردهای اخلاقی که باید در آموزش رعایت شوند و اصول اخلاق فردی که هر فرد باید خود را ملزم به رعایت آن بداند قابل بررسی می داند. معلم به عنوان کنشگر اخلاقی، همانند یک پزشک، روانشناس یا قاضی، باید از نظر اخلاقی رفتاری کامل و بدون عیب داشته باشد، می بایست راستگو، درستکار و بدون تعصب باشد و باید مسئولیت حرفه ای از خودش نشان دهد. یک معلم،

با توجه به اهدافی که دنبال می کند، برای ساختن رفتار فراگیر کارکردی روشن دارد تا فضائل اخلاقی مثل نیاز به عدالت، درستکاری، مسئولیت، شجاعت، مهربانی، حوصله، خودفرمانی، دلسوزی و احترام به دیگران را به طور منظم و روشمند در ذهن فراگیر نهادینه کند.

معلمانی که دارای سطح بالای حرفه ای گری هستند به دانش آموزان کمک می کنند یاد بگیرند.

معلمانی که چنین درکی از تعهد دارند، روحیه حرفه ای گری خودشان را با رفتارهایی نشان می دهند مانند:

- حضور منظم و به موقع سر کار
- داشتن اطلاعات کافی از مسائل دانش آموزی
- طراحی و اداره دقیق کلاس ها
- بازبینی و به روز کردن مواد و منابع آموزشی
- همکاری، و در صورت لزوم برخورد با والدین دانش آموزان کم کار
- همکاری با همکاران و رعایت سیاست های مدرسه، که به بهبود کار موسسه می انجامد
- انتقاد محترمانه از سیاست های غیر قابل قبول مدرسه و ارائه پیشنهادات سازنده (فیض و الهی، ۱۴۰۰)

از نظر بلیده (۱۴۰۲) اخلاق حرفه ای معلم در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش دارای مولفه هایی است که عبارتند از:

۱. اهتمام به پرورش فکر و اندیشه: چنین به نظر می رسد که درجایی که راجع به تعقل و پرورش عقل بحث می شود، نظر به همان حالت رشد عقلانی و استقلال فکری است که انسان قوه استنباط داشته باشد. یعنی در فرآیند تعلیم و تربیت وظیفه معلم چیزی فراتر از آموزش است و آن هم تقویت قدرت تجزیه و تحلیل دانش آموز است.
۲. پرورش استعداد های نهفته در وجود آدمی:

جدول (۱): انواع استعدادها از نظر استاد مطهری

استعداد عقلی (علمی و حقیقت جویی)	به عقیده استاد مطهری تعلیم و تعلم و به تبع آنها تفکر به بعد عقلانی مربوط می شوند. (و سه استعداد دیگر در حوزه تربیت و پرورش قرار می گیرند).
استعداد اخلاقی (وجدان اخلاقی)	استعداد اخلاقی بیانگر وجدان اخلاقی است و این موضوع بیانگر این است که انسان در عمق سرشت و فطرت خود، اخلاقی خلق شده، یعنی این طور خلق شده که دیگران را دوست بدارد و خدمت کند و احسان نماید و از اینکه کار نادرستی انجام دهد رنج می برد.
استعداد زیبایی و هنری	در استعداد هنر استاد مطهری بیان می کنند که انسان زیبایی را از آن جهت که زیبایی است دوست دارد.
استعداد دینی	استعداد دینی نیز استعدادی اصیل در انسان است که به حس تقدیس و حس پرستش تعبیر می کنند. حس پرستش یک حقیقت مافوق و منزه است که انسان می خواهد در مقابل او خضوع و خشوع کند، با او مناجات کند و او را تقدیس نماید.

۳. شاکله کردن اخلاقیات در متربیان: از دیگر مؤلفه های اخلاق حرفه ای معلمی این است که معلم بتواند در اثر آموزش صحیح، فضایل اخلاقی و ملکات نفسانی را در وجود آدمی جایگزین کند و روح انسان را به آنها عادت دهد.

۴. معنویت گرایی و کرامت بخشی: بر مبنای اینکه خداوند متعال را ملاک نهایی ارزش ها بدانیم، شاخص خوب، رفتار مقرب به خدا و شاخص بد، رفتار دورکننده از خدا است. این ملاک، علاوه بر تعریف بایددها، به آنها قداست نیز می بخشد. قدسی بودن ارزش ها ضامن اجرایی اخلاق است. اخلاق از این طریق به سطح متعالی در حیات آدمی ارتباط می یابد.

۵. تعامل بر پایه نگاه توحیدی: شاخص های این محور عبارتند از: خوشرویی، محبت، احترام متقابل، تزکیه نفس، دلسوزی، زبان مهربانانه، رفتار خوب با موجودات و طبیعت. در این میان، رفتار ارتباطی درون شخصی، نقش زیرساختی دارد. کسی که خود را بشناسد خدا را نیز می شناسد. در بیشتر موارد با دیگران بر همان سبکی رفتار می کنیم که با خود رفتار می کنیم. کسی که احترام به خود منش او نشده باشد، نمیتواند به نحو پایدار به دیگران احترام بگذارد.

۶. عدالت: از جمله شاخص های عدالت در اخلاق حرفه ای معلم عبارتند از: انصاف در قضاوت ها و پاداش ها، تقسیم مسئولیت ها، نگاه یکسان به همه دانش آموزان و

شهید مطهری در همین راستا معتقد است: رعایت نکردن عدالت یعنی تفاوت گذاشتن ها که روح یک عده را که محروم شده اند فشرده و آزرده و کینه جو و انتقام جو می کند و روح یک عده دیگر را که به صورت غریزه بلاجهت درآمده اند لوس و کم حوصله و بیکاره و مسرف می کند.

اعتدال گرایی: شاخصهای آن عبارتند از: پرهیز از تحجر، پرهیز از افراط و تفریط و الگوقرار گرفتن.

قرآن کریم در همین راستا از زبان لقمان در مقام نصیحت به پسرش گفت: «وَأَقْصِدْ فِي مَشْيِكَ وَاعْظُضْ مِنْ صَوْتِكَ إِنَّ أَنْكَرَ الْأَصْوَاتِ لَصَوْتُ الْحَمِيرِ». (لقمان/۱۹)

۷. مسئولیت پذیری: از جمله شاخص های مسئولیت پذیری عبارتند از: تعهد کاری، پرهیز از اتلاف وقت، منظم بودن، دغدغه مند بودن، پایبندی به سوگند معلمی، اهتمام عملی به وظایف معلمی و

۸. مهرورزی با متریبان و توجه به کرامت انسانی: شاخص های این محور عبارتند از: تقویت قوای حسی و عقلانی متریبان، التفات به تفاوت سطح فکری متریبان، تلاش در جهت پیرایش روح متعلم، پرهیز از گذاشتن القاب زشت به دانش آموزان، احترام به استقلال فکری متعلم، پرورش حس دینی متریبان و

از نظر عباس نژاد (۱۳۸۷) هر فرد خلاق توانایی ها و ویژگی های متفاوتی دارد. ویژگی های متنوع افراد خلاق ممکن است در سنین پایین بروز کند. خلاق بودن به این معنی نیست که شخص تمام این ویژگی ها و توانایی ها را داراست. و از همه مهم تر این است که توانایی ها و ویژگی های خلاق را می توان فعال کرد و پرورش داد. این خصوصیات معمولاً به افراد خلاق نسبت داده می شود:

(۱) روانی: تولید ایده های فراوان (کمیت ایده ها)

(۲) انعطاف پذیری: دیدگاه های گوناگون در مورد یک موقعیت یا یک شی

(۳) بسط و گسترش: افزودن به ایده ها و گسترش آنها

(۴) ارزیابی: نقادانه اندیشیدن

(۵) تغییر: سازگار کردن و خلق معانی و کاربردهای جدید برای یک ایده

(۶) تخیل: استفاده کردن از انواع صور خیال، خیال پردازی کردن، شکستن مرزها، بازی با ایده ها

(۷) پشتکار: فائق آمدن بر موانع و حرکت به سوی هدف

(۸) کنجکاوی: پرسش، ابراز علاقه به موضوعات گوناگون، تقاضای اطلاعات جدید

(۹) تفکر مستقل: پروراندن ایده های مستقل از گروه، و دفاع از آن ایده ها

(۱۰) خودباوری مثبت: باورداشتن کارایی و توانایی های خویش

(۱۱) خطر پذیری: ماجراجو بودن، شهامت داشتن

(۱۲) شوخ طبعی: تحلیل رویدادها با شوخ طبعی، بازی با ایده ها

تمامی کنش های یک معلم در کلاس درس خود و حتی خارج از آن، برای دانش آموزان او حاوی معانی و درس هایی است. اخلاق حرفه ای معلم در کلاس و محیط آموزشی تاثیراتی حتمی و قطعی بر متریبان خواهد گذاشت. این تاثیرات می تواند جنبه های متعددی از شخصیت و ابعاد وجودی دانش آموزان را فراگیرند. یکی از این عوامل متاثر، خلاقیت است؛ عاملی که نه تنها در کلاس درس و مقاطع تحصیلی بلکه در مراتب و مراحل زندگی فرد از جمله شغل آینده او و کیفیت زندگی اش اثرگذار است. لذا در اینجا پس از ذکر مولفه هایی از اخلاق حرفه ای معلم و خصوصياتی که حاکی از قوه خلاقیت می باشند، می توان تاثیر گذاری این مولفه ها را بر تقویت خلاقیت دانش آموزان بررسی نمود.

جدول (۲): بررسی ارتباط و تاثیر مولفه های اخلاق حرفه ای معلم بر مولفه "روانی" مربوط به خلاقیت دانش آموزان

مؤلفه های اخلاق حرفه ای معلم	اهتمام به پرورش فکر و اندیشه	پرورش استعداد های نهفته در وجود آدمی	معنویت گرایی
مؤلفه های خلاقیت	معلمی که متصف به صفت اهتمام بر پرورش فکر و اندیشه باشد، شاگردانی تربیت می کند که تجزیه و تحلیل عقلانی و در نتیجه ارائه ایده های جدید برای آنها جزئی از زندگی شان می گردد.	پرورش و کشف استعداد های ۴ گانه به واسطه درخواست معلم برای اظهار نظر دانش آموزان در حیطه های عقلی، اخلاقی، هنری و دینی.	تاکید معلم حرفه ای همواره بر ارائه آراء و نظرات موافق رضای الهی است.

جدول (۳): بررسی ارتباط و تاثیر مولفه های اخلاق حرفه ای معلم بر مولفه "انعطاف پذیری" مربوط به خلاقیت دانش آموزان

مؤلفه های اخلاق حرفه ای معلم	اهتمام به پرورش فکر و اندیشه	پرورش استعداد های نهفته در وجود آدمی	شاگله کردن اخلاقیات در متربیان	معنویت گرایی	تعامل بر پایه نگاه توحیدی	اعتدال گرایی	مسئولیت پذیری	توجه به کرامت انسانی متربیان
مؤلفه های خلاقیت	معلمی که در صدد پرورش اندیشه ها باشد، با ایجاد فضایی در کلاس که در آن نظرات گوناگون اظهار می شود و اشخاص همگی پذیرفته می گردند، دانش آموزانی تربیت می کند که در زندگی آینده خود و ارتباطات کاری و خانوادگی، تحمل پذیرش نظرات مختلف و انطباق با شرایط را دارند.	عدم سخت گیری معلم در تمجید و تحسین استعداد دانش آموزان خود به آنها کمک می کند در مسیر استعدادهای جدید گام بردارند و آنها نیز نسبت به خود سخت گیری	معلم حرفه ای به دور از هرگونه تعصب از عقاید خویش محافظت می کند و در عین حال شنونده عقاید مخالف خود است. این مکتب متعلق به متخلقیان به اخلاق صحیح دینی	معلم حرفه ای تا جایی انعطاف خواهد داشت که خداوند راضی است. توجه و تاکید معلم بر فاصله گرفتن از خط قرمز نارضایتی الهی، شاگردانی امین تربیت خواهد کرد.	معلم خوش رفتار، نمونه بارز انعطاف پذیری و عدم تعصب و افراط ورزی است. حتی اگر هیچ کلامی در این باره نگوید.	معلم حرفه ای اعتدال گرا و به دور از هرگونه افراطی است. او به دانش آموزان خود می آموزد با سخت گیری زندگی را بر خود و اطرافیان	معلم حرفه ای در جمع میان تعهد و انعطاف پذیری ماهر است. او دانش آموزانی تربیت می کند که در آینده شغلی خود چنین اند.	معلم حرفه ای در اکثر مواقع برای پاسداشت کرامت انسانی متربیان به انعطاف پذیری روی می آورد. این امر برای فراگیران کاملاً قابل درک است.

		خود تلخ نکنند.			و انسانی است.	افراطی نکنند.		
--	--	-------------------	--	--	------------------	------------------	--	--

جدول (۴): بررسی ارتباط و تاثیر مولفه های اخلاق حرفه ای معلم بر مولفه "بسط و گسترش" مربوط به خلاقیت دانش آموزان

مولفه های اخلاق حرفه ای معلم	اهتمام به پرورش فکر و اندیشه	پرورش استعداد های نهفته در وجود آدمی
مولفه های خلاقیت	معلمی که به پرورش افکار اهمیت می دهد، با آموزش کار گروهی و مهارت تلفیق راه حل ها و نظرات مختلف، فراگیران را به گونه ای آموزش می دهد که آنها در شغل و زندگی خود از ایده های دیگران برای افزودن به ایده های خود، استقبال کنند.	معلم با ایجاد فضای بحث های منطقی و عقلانی، اخلاقی، هنری و دینی به فراگیران خود کمک می کند تا هر یک در حیطه استعدادهای خویش به موارد و ایده های جدید و بیشتری دست یابند.
بسط و گسترش		

جدول (۵): بررسی ارتباط و تاثیر مولفه های اخلاق حرفه ای معلم بر مولفه "ارزیابی" مربوط به خلاقیت دانش آموزان

مولفه های اخلاق حرفه ای معلم	اهتمام به پرورش فکر و اندیشه	پرورش استعدادهای نهفته در وجود آدمی	شاکله کردن اخلاقیات در متربیان	معنویت گرایی	تعامل بر پایه نگاه توحیدی	عدالت	اعتدال گرایی	مسئولیت پذیری	توجه به کرامت انسانی متربیان
مولفه های خلاقیت	معلمی که در پی تقویت قوه تحلیل دانش آموزان است به آنها کمک می کند تا مهارت تجزیه و تحلیل را از امور کوچک مثل پاسخ به سوالات امتحان تا امور بزرگ مانند پاسخ به مسائل زندگی	معلم حرفه ای به دانش آموزان خود کمک می کند در گستره هریک از استعدادها خود را ارزیابی و قضاوت کنند.	معلم حرفه ای، آموزش خودارزیابی و خویشتن بانی می دهد، او دانش آموزانی تربیت می کند که قدرت قضاوت را برای محل صحیح آن	معلم معنوی، دانش آموزان خود را به بدون پیش قضاوت های منصفانه سوق می دهد. آنها خواهند دانست که قضاوت بر کلیت امور	معلم حرفه ای به دانش آموزان خود می آموزد بدون پیش داوری و احساسات منفی با جهان پیرامون خود به ویژه انسان ها، تعامل کنند.	معلم حرفه ای در قضاوت های خویش می کوشد به طریق انصاف رفتار کند و الگوی نیک قضاوت منصفانه باشد.	معلم اعتدال گرا، به شاگردان خود می آموزد در قضاوت های پرہیز نمایند.	معلم حرفه ای به قضاوت های خود به مثابه مسئولیتی بزرگ می نگرد و به آنها توجه می کند. این الگوی رفتاری برای	معلم حرفه ای به دانش آموزان خود گوشزد می کند که در هر داوری، از توجه به کرامت انسانی غافل نشوند. همانطور که خودش چنین است و هیچ نمره
ارزیابی									

پایین یا شکستی را برای دانش آموزان، سبب تحقیر آنها نمی داند.	شاگردان اوست.				به عهده پروردگار است.	به کار ببرند و نه برای رفتار و زندگی دیگران.		بیاموزند و به کار ببندند.	
--	---------------	--	--	--	-----------------------	--	--	---------------------------	--

جدول (۶): بررسی ارتباط و تاثیر مولفه های اخلاق حرفه ای معلم بر مولفه "تغییر" مربوط به خلاقیت دانش آموزان

مؤلفه های اخلاقی حرفه ای معلم	مؤلفه های خلاقیت	اهتمام به پرورش فکر و اندیشه	پرورش استعداد های نهفته در وجود آدمی	شاکله کردن اخلاقیات در متربیان	معنویت گرایی	تعامل بر پایه نگاه توحیدی	اعتدال گرایی
معلم متفکر و متفکر ساز، ذهنی پذیرای تغییرات و برهم زننده عادات یکنواخت در حوزه یادگیری و زندگی دارد و چنین شاگردانی نیز تربیت می کند. تغییرات بر خلاف ظاهر به ابتدا ترسناکشان می توانند سرمنشا خیرات بسیاری باشند.	تغییر	معلم حرفه ای به دانش آموزان این بینش را می دهد که از ورود به حیطه استعداد های خود نگریزند. زندگی آنها همیشه به وسیله کمک گرفتن از استعداد های شان به جهت مثبت تغییر خواهد کرد.	معلم اخلاق مدار به دانش آموزان می آموزد که از تغییرات دنیای جدید نهراسند. تغییرات را با اخلاق مداری از خطر ویرانگری دور کنند.	معلم معنوی، تغییر را در حدود رضایت خداوند تعریف می کند.	پذیرش تغییرات جهان پیرامون و سازگاری با آنها، ویژگی شاگردان مکتب معلم حرفه ای است.	معلم حرفه ای افراط در تغییرات و خروج از حدود منطقی و الهی را نفی می کند؛ با رفتار و گفتار خویش.	

جدول (۷): بررسی ارتباط و تاثیر مولفه های اخلاق حرفه ای معلم بر مولفه "تخیل" مربوط به خلاقیت دانش آموزان

مؤلفه های اخلاقی حرفه ای معلم	مؤلفه های خلاقیت	اهتمام به پرورش فکر و اندیشه	پرورش استعداد های نهفته در وجود آدمی	شاکله کردن اخلاقیات در متربیان	معنویت گرایی
معلمی که به تقویت اندیشه ورزی اهتمام می ورزد، مدام از دانش آموزانش توقع خلق کردن دارد. او به آنها می	تخیل	معلم با اهمیت دادن به پرورش استعداد	معلم با اخلاق به دانش آموزان یاد می دهد که ابتدا در خیال و افکار خود پایبند به اخلاق باشند و سپس	معلم معنوی، تخیل را در حدود رضایت	

آموزد که برای خلقت ابتدا باید در ذهن آن را بسازند. دانش آموزانی که قدرت خیال قوی پیدا میکنند، هنرمندان و ادیبانی فوق العاده خواهد بود. هر چند بالقوه.	هنری، به عنصر تخیل اهمیت داده است.	در اعمال خود. چنین شاگردانی در آینده چراغ های زمین خواهند بود.	خداوند تعریف می کند.
---	------------------------------------	--	----------------------

جدول (۸): بررسی ارتباط و تاثیر مولفه های اخلاق حرفه ای معلم بر مولفه "پشتکار" مربوط به خلاقیت دانش آموزان

مؤلفه های اخلاق حرفه ای معلم	اهتمام به پرورش فکر و اندیشه	پرورش استعداد های نهفته در وجود آدمی	شاکله کردن اخلاقیات در متربیان	معنویت گرایی	مسئولیت پذیری
پشتکار	اولین ابزاری که معلم اندیشه ورز و اندیشه ساز به دانش آموزانش می دهد، پشتکار و اراده قوی است. پشتکار در تمامی جوانب زندگی متربیان، کارآمد است.	معلم حرفه ای دانش آموزان را به پشتکار در مسیر پیگیری استعداد های شان ترغیب می کند.	معلم حرفه ای مداومت بر عادات حسنه اخلاقی را به دانش آموزان گوشزد می کند.	معلم حرفه ای آیه شریفه "لیس للانسان الا ما سعی" (نجم/۳۹) را برای دانش آموزان به معنای حقیقی درونی سازی می کند.	معلم متعهد، برای پایداری تعهد و مسئولیت پذیری خود، نیاز به اراده قوی دارد. او با استمرار ورزیدن در عمل کردن حرفه ای و مسئولانه شاگردانش را به شگفتی وای می دارد.

جدول (۹): بررسی ارتباط و تاثیر مولفه های اخلاق حرفه ای معلم بر مولفه "کنجکاوی" مربوط به خلاقیت دانش آموزان

مؤلفه های اخلاق حرفه ای معلم	اهتمام به پرورش فکر و اندیشه	پرورش استعداد های نهفته در وجود آدمی
کنجکاوی	معلمی که در پی پرورش تفکر است، مدام سؤالاتی طرح می کند و چالش هایی ایجاد می کند تا روحیه کنجکاوی دانش آموزان را تحریک کند. او با بیدار کردن این حس در دانش آموزان به آنها کمک می کند ابتدا خود را جستجو کنند و سپس اهداف دنیای خود را.	معلم حرفه ای با بررسی و بیان جوانب و ابعاد ریز و پنهان هر استعداد به کمک ترغیب حس کنجکاوی دانش آموزان آنها را در کشف استعداد های پنهانشان یاری می کند.

جدول (۱۰): بررسی ارتباط و تاثیر مولفه های اخلاق حرفه ای معلم بر مولفه "تفکر مستقل" مربوط به خلاقیت دانش آموزان

مؤلفه های اخلاقی حرفه ای معلم	اهتمام به پرورش فکر و اندیشه	پرورش استعداد های نهفته در وجود آدمی	شاکله کردن اخلاقیات در متربیان	عدالت	اعتدال گرایی	مسئولیت پذیری
مؤلفه های خلاقیت	معلم متفکر به دانش آموزان خود می آموزد که بر اندیشه های ویژه خود ایمان داشته باشند و به راحتی از حرف هایشان کوتاه نیایند. او به آنها می آموزد در کنار عقل جمعی، نظام فکری خود را بسازند. به قول مشهور: سازنده افکار خود باشند و نه مصرف کننده افکار غیر.	معلم مستعد و مستعد پرور به دانش آموزان می آموزد که با تفکر خودشان استعداد های ویژه شان را پیدا کنند و "من حقیقی" خود را بیابند.	معلم اخلاق مدار با پرده برداشتن از نظام فکری اخلاقی خود، به دانش آموزان می آموزد که نظام فکری مستقلی در حوزه اخلاقیات برای خود بسازند چرا که با آن نظام فکری است که شناخته خواهند شد. و یا محبوب خدا و خلق می گردند و یا مغضوب.	معلم حرفه ای به دانش آموزان خود می آموزد که در نظام فکری و عملکردی خود، جایگاه و عملکردی برای اعتدال گرایی و عدم تعصب بگشایند.	معلم حرفه ای به دانش آموزان خود می آموزد که در نظام فکری و عملکردی خود، جایگاه و عملکردی برای اعتدال گرایی و عدم تعصب بگشایند.	معلم متعهد به دانش آموزان خود می آموزد که تعهد را سرلوحه زندگی کاری خود قرار دهند.

جدول (۱۱): بررسی ارتباط و تاثیر مولفه های اخلاق حرفه ای معلم بر مولفه "خودباوری مثبت" مربوط به خلاقیت دانش آموزان

مؤلفه های اخلاقی حرفه ای معلم	اهتمام به پرورش فکر و اندیشه	پرورش استعداد های نهفته در وجود آدمی	شاکله کردن اخلاقیات در متربیان	معنویت گرایی	تعامل بر پایه نگاه توحیدی	مسئولیت پذیری
مؤلفه های خلاقیت	معلم اندیشه ساز، اولین اندیشه ای که سعی می کند در ذهن دانش آموزان خود ایجاد کند، اندیشه خودباوری و اعتماد به نفس	معلم حرفه ای به دانش آموزان می آموزد علی رغم هرگونه تفاوتی در استعداد های شان، همگی	معلم حرفه ای به عنوان الگویی از جمع اخلاق و اعتماد به نفس و عزت نفس در کلاس	معلم حرفه ای به دانش آموزان خود می آموزد که خودباوری و ارتباط تنگاتنگی با یکدیگر دارند. او شاگردانی پرورش خواهد داد	معلم حرفه ای به شاگردانش می آموزد که لازمه تعامل نیکو با جهان و مخلوقات، در ابتدا تعامل نیکو با خویش است و اولین گام این تعامل خودباوری و خودارزشمندی است.	معلم حرفه ای به دانش آموزان خود می آموزد که مسئولیت پذیری و نظم در عمل، به خودباوری و خودارزشمندی کمک به سزایی می کنند.

		که پیوسته در جستجوی خدا در خود هستند. مشغولیتی خوش در طول حیات.	حاضر می شود.	ارزشمندند و مهم این است که خود به این امر باور پیدا کنند.	است. او آنها را اینگونه برای اظهار نظراتشان آماده و ترغیب می کند.
--	--	---	--------------	---	---

جدول (۱۲): بررسی ارتباط و تاثیر مولفه های اخلاق حرفه ای معلم بر مولفه "خطرپذیری" مربوط به خلاقیت دانش آموزان

مولفه های اخلاق حرفه ای معلم	اهتمام به پرورش فکر و اندیشه	پرورش استعداد های نهفته در وجود آدمی
مولفه های خلاقیت	خطرپذیری	این تاثیر و تاجر مانند رابطه مولفه تغییر و پرورش استعداد می باشد که ذکر شد.
	معلم علاقه مند به پرورش فکر، با ابتدایی ترین اظهار نظرات مخالف در کلاس درس به دانش آموزان خود ریسک پذیری را آموزش می دهد. سپس آنها شهامت می یابند در عملی کردن و آشکار نمودن ایده های مفید خود مخصوصا در حیطه های شغلی در آینده، ریسک پذیر باشند.	

جدول (۱۳): بررسی ارتباط و تاثیر مولفه های اخلاق حرفه ای معلم بر مولفه "شوخی طبیعی" مربوط به خلاقیت دانش آموزان

مولفه های اخلاق حرفه ای معلم	اهتمام به پرورش فکر و اندیشه	پرورش استعداد های نهفته در وجود آدمی	تعامل بر پایه نگاه توحیدی	توجه به کرامت انسانی متربیان
مولفه های خلاقیت	شوخی طبیعی	معلم حرفه ای با کشف استعداد هنرمندان و نکته سنجان، به تشویق و تحسین ویژگی شوخی طبیعی آنها می پردازد و همین تشویق بر هنر و ذوق آن استعداد های پنهان می افزاید.	معلم حرفه ای در تعاملات بین فردی از شوخی طبیعی کمک می گیرد و این را به دانش آموزان خود می آموزد.	معلم حرفه ای به دانش آموزان خود می آموزد حد و حدودی بر قریحه مزاح گوایی خود قائل شوند. تا آنجا که به کرامت انسانی شخصی اهانت نگردد.
	ذهن متفکر معلم و ذهن متفکرانی که او تربیت می کند، از درجه ای از تجزیه و تحلیل عقلانی برخوردار است که نکات جالبی که نفس انسان را به شور و می دارد، از درون مسائل به ظاهر جدی و منطقی بیرون می کشد و فضای پیرامون خود را با بیان آنها تلطیف می کند. وجود چنین شخصی در یک خانواده یا محیط کاری، موهبتی است برای سایر اشخاص در ارتباط با او.			

بحث و نتیجه گیری

به سبب آنکه پیش از این پژوهشی با موضوع رابطه اخلاق حرفه ای معلم و خلاقیت انجام نشده است، لذا نتایج مباحث مذکور قابل تطبیق با موارد دیگری نمی باشد. بنابراین به نتایج پژوهش فعلی می پردازیم: خلاقیت به عنوان عامل مهمی در زندگی تحصیلی، شغلی، خانوادگی، فرهنگی، اقتصادی و... یک توانایی بالقوه قابل رشد و شکوفایی است. شاید برخی افراد ذاتا توانایی هایی از جمله تخیل یا بدیعه پردازی قوی داشته باشند اما این امر به معنای آن نیست که این فرد لزوما از خلاقیت بالفعل بهره خواهد برد. برای فعلیت یافتن و شکوفایی خلاقیت باید بستر رشد و شکوفایی مهیا باشد. مانند بسیاری از توانایی های عالی دیگر، خلاقیت نیز آموزش داده می شود و قابل آموختن است. هرزمانی که واژه آموزش استفاده می شود، ذهن در جستجوی آموزشگری می گردد تا صلاحیت و شایستگی او را تایید کند. معلم به عنوان عنصری تاثیرگذار در جامعه، بنا بر تخصص خود آموزشگری در زمینه های مختلف است. همانطور که فرهنگ و ادب، تاریخ و سیاست، دین و مذهب و بسیاری دیگر از علوم توسط معلم آموخته می شود، او در آموزش مهارت ها و توانایی هایی که در ضمن مدیریت کلاس و تعاملات وی صورت می گیرد نیز دارای قدرت است. قدرتی که خیلی به آن توجه نمی شود اما بسیار قابل توجه است. اخلاق و مجموعه ویژگی های معلم در محیط آموزشی، حرف ها برای گفتن دارد. مسئله ای که در حیطه اخلاق معلم بسیار مورد توجه قرار گرفته است، اخلاق حرفه ای معلم است. اینکه او در محیط کار خود که مدرسه است چگونه نمونه کاملی از اخلاقیات و الگویی عملی برای دانش آموزان خود باشد. مولفه های اخلاق حرفه ای معلم شامل اهتمام به پرورش فکر و اندیشه، پرورش استعدادهای نهفته در وجود آدمی، شاکله کردن اخلاقیات در متربیان، معنویت گرایی، تعامل بر پایه نگاه توحیدی، عدالت، اعتدال گرایی، مسئولیت پذیری و توجه به کرامت انسانی متربیان می گردد. این مولفه ها بر عوامل متعددی از شخصیت متربیان اثر می گذارند. یکی از این جنبه ها، خلاقیت است. به تفصیل بررسی گردید که هر مولفه اخلاق حرفه ای به چه کیفیتی بر مولفه های خلاقیت اثر می گذارد. اما در ادامه باید به این مسئله نیز پرداخت که مسیر خلاقیت در زندگی متربیان به کجا می رود. تاثیر اخلاق حرفه ای معلم بر دانش آموزان وسعتی به چشم انداز بسیاری موفقیت های آینده آنها دارد. خلاقیتی که معلم در کلاس درس به امداد از اخلاق، منش و کردار خود شکوفا می کند، در ادامه مسیر به انتخاب ها و تصمیمات مهم فراگیران، مانند انتخاب رشته تحصیلی و گرایش های علمی، هنری، ورزشی بر می خورد. خلاقیت با ویژگی های انعطاف پذیری، خودباوری، تغییر و ریسک پذیری اینجا به کمک می آید. در ادامه متربیان دغدغه زندگی و حل مسائل آن و مشاغل را می یابند. خلاقیتی که با الهام گیری از معلمی حرفه ای رشد و شکوفایی یافته است، در مسیر شغل و حرفه متربیان بیشترین جلوه را خواهد یافت. معلم حرفه ای، صاحبان حرفه ای مشاغل آینده را می سازد. انسان هایی سالم، متعهد، امین، خوش برخورد، منعطف، معنوی، عادل، معتدل، شوخ طبع، محترم، مستعد، متفکر، متخلق به اخلاقیات و با اراده زمام امور را به دست خواهند گرفت. شاید آنها در مشاغل خود فوق العاده عمل کنند اما هرگز نمی توانند این چرخه اخلاق مداری حرفه ای را برای نسل بعد از خودشان به حرکت درآورند مگر افرادی از آنان که معلم شوند!

منابع

- احمدی، غلامعلی، و اوضاعی، نسرين، و عظیم پور، احسان. (۲۰۲۳). ارائه مدل ساختاری تأثیر اخلاق حرفه ای و سرسختی شغلی بر تدریس خلاق معلمان. تعلیم و تربیت، ۱۵۵(۳۹)، ۶۹-۸۶.

- افضل، لیلا، و اسماعیلی، سمیه. (۲۰۱۶). اثربخشی آموزش خلاقیت بر خلاقیت و عزت نفس دانش آموزان دختر مقطع ابتدایی. توانمندسازی کودکان استثنایی، ۷(۲)، ۹۶-۱۰۲.
- البرزی، محبوبه. (۱۳۹۴). بررسی رابطه ی نگرش به خلاقیت و خلاقیت اجتماعی در کودکان با واسطه گری هسته کنترل.
- بلیده، صفیه. (۱۴۰۲). شناسایی مولفه های اخلاق حرفه ای معلم در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، اولین کنفرانس بین المللی روانشناسی، علوم اجتماعی، علوم تربیتی و فلسفه، بابل.
- حسینی، افضل السادات. (۱۳۸۶). بررسی تاثیر برنامه آموزش خلاقیت معلمان بر خلاقیت پیشرفت تحصیلی و خودپنداره دانش آموزان. نوآوری های آموزشی، ۶(۲۳)، ۱۴۷-۱۶۸.
- خدامرادی، ابوالفضل، و مقصودی، مجتبی. (۱۳۹۸). دوگانه ها در حرفه ای شدن معلم. توسعه حرفه ای معلم، ۴(۱)، ۲۱-۲۹.
- خلیلی نژاد، سیده ادنا، شاهورانی، احمد، و مردان بیگی، محمدرضا. (۱۳۹۴). بررسی تاثیر رفع موانع خلاقیت بر میزان رشد خلاقیت دانش آموزان در درس ریاضی. کنفرانس بین المللی پژوهش در علوم و تکنولوژی.
- رشیدی، اسماعیل، و شهرآرای، مهرناز. (۱۳۸۷). بررسی رابطه خلاقیت با منبع کنترل. نوآوری های مدیریت آموزشی (اندیشه های تازه در علوم تربیتی)، ۳(۳) (مسلسل ۱۱)، ۸۱-۹۹.
- رضایی، ارغوان، و سلیمانی، عادل. (۱۴۰۱). واکاوی روایت ها و تجارب زیسته دوران تحصیلی یک دانشجو معلم به عنوان عامل تأثیرگذار بر اخلاق حرفه ای معلمان. اخلاق حرفه ای در آموزش، ۱(۲)، ۱-۳۵.
- شریفی، شافع، شیخ احمدی، سیدعرفان، و رستمی، شعیب. (۱۴۰۲). تاثیر معلم در ایجاد خلاقیت و نقش خلاقیت در پیشرفت دانش آموزان. همایش ملی پژوهش های مدیریت و علوم انسانی در ایران.
- صفایی مقدم، مسعود، رحمانی، بهالدین، پاک سرشت، محمدجعفر، و مرعشی، سیدمنصور. (۱۳۹۵). مبانی و اصول اخلاق اسلامی: ارتباط معلم با دانش آموزان. پژوهش نامه مبانی تعلیم و تربیت (مطالعات تربیتی و روان شناسی مشهد)، ۶(۱)، ۲۳-۴۵.
- عباس نژاد، سیما. (۱۳۸۷). ویژگی های ذهنی، رفتاری و شخصیتی افراد خلاق، اولین کنفرانس ملی خلاقیت شناسی و نوآوری ایران، تهران.
- فولادی، نگار، و شهیدی، عنایت اله. (۱۳۹۴). خلاقیت، سبک تفکر و اختلالات روانی. کنفرانس بین المللی علوم انسانی، روانشناسی و علوم اجتماعی.
- فیض، سلطانعلی، و الهی، ذبیح اله. (۱۴۰۰). پیشینه شناسی اخلاق حرفه ای معلم در آموزش. اخلاق حرفه ای در آموزش، ۱(۱)، ۱۵۴-۱۷۵.
- قنبرپور، امید، عباسیان، حسین، آراسته، حمیدرضا، و نوه ابراهیم، عبدالرحیم. (۱۳۹۸). طراحی الگوی اخلاق حرفه ای معلمان: یک مطالعه آمیخته. نوآوری های آموزشی، ۱۸(۶۹)، ۳۳-۶۰.
- ملکی انور، محمد. (۱۴۰۱). بررسی اصول اخلاق حرفه ای معلم در سیره پیامبر اکرم (ص). توسعه حرفه ای معلم، ۷(۴)، ۳۹-۵۶.
- مومنی، ناصر. (۱۳۹۴). تحلیل نقش انسان شناسی در اخلاق حرفه ای. اخلاق در علوم و فناوری، ۱۰(۴)، ۱۷-۲۶.
- نصرتی هشی، کمال، کیانی، نرگس، و بهرامی، حمزه علی. (۱۴۰۰). مؤلفه های اخلاق حرفه ای معلم با تأکید بر تعامل معلم با خود از منظر نهج البلاغه. توسعه حرفه ای معلم، ۶(۳) (پیاپی ۲۱)، ۲۹-۵۴.

_ BELINOVA, N. V., BICHEVA, I. B., KOLESOVA, O. V., KHANOVA, T. G., & KHIZHNAYA, A. V. (۲۰۱۷). Features of professional ethics formation of the future teacher. Revista Espacios, ۳۸(۲۵).

_ Daykin, N. McClean. S & Bunt.L. (۲۹۹۴). Creativity, identity and healing: participants accounts of music therapy in cancer care, *Health*, ۱۱(۳), ۳۴۱ – ۳۴۹.

_ Guilford, J. P. (۱۹۶۷). Creativity: Yesterday, today and tomorrow. *The Journal of Creative Behavior*, 1(۱), ۳-۱۴.

_ Sherpa, K. (۲۰۱۸). Importance of professional ethics for teachers. *International Education and Research Journal*, 4(۳), ۱۶-۱۸.